

DELAVSKA POLITIKA

Uredništvo in uprava:

Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
Podružnice: Ljubljana VII, Zadrugi dom — Celje, Delavska
zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Del. dom.
Rokopisi se ne vračajo. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Naročnina za Jugoslavijo znaša mesečno 10 Din, za ino-
zemstvo mesečno 15 Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene
delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. De-
bela tiskana beseda stane Din 1.—. Malih oglasov trgovskega
značaja, stane beseda Din 1.—. V oglašnem delu stane po-
sitna enostopna vrsta D. 1.50. Pri večjem številu objav popust.
Čekovni račun: 14.335. — Reklamacije se ne frankirajo.

Štev. 50.

Sreda, 24. junija 1931.

Leto VI.

Za edinstvo in moč gibanja delavskega razreda Jugoslavije!

Sodruži in sodružice!

Briga za življenje sili delavce in
nameščence, da ustvarjajo svoje
strokovne sindikalne organizaci-
je. Potrebne so jim zaradi obrambe
in zvišanja mezd, zaradi skrajšanja
delovnega časa, zaradi obrambe za-
konite zaštite in zavarovanja vseh
prav.

V naši državi so organizirani de-
lavci in nameščenci v 38 svojih stro-
kovnih sindikalnih zvezah. Vse te
zveze so združene z organizacijami
drugih držav po svojih strokovnih
interijonalah. In v naši državi so
te zveze zedinjene v eno splošno
edinico, ki se imenuje »Zedinjena
delavska strokovna zveza Jugosla-
vije«, ki združuje nad 30.000 organi-
ziranih delavcev vseh strok.

Proti tej mednarodno povezani in
v naši državi zedinjeni splošni edi-
nici delavskih in nameščenskih
strokovnih organizacij in njih name-
nu, da izboljšajo položaj naših de-
lavcev in nameščencev, se upirajo
poedini in organizirani delodajalci.
Proti razredno organiziranim delav-
cem in nameščencem ter njih med-
narodno in medsebojno v državi
povezanim organizacijam pripravljajo
delodajalci s svoje strani enotno
fronto svojih organizacij, a z druge
strani poizkušajo s pomočjo odpad-
nikov iz delavskih vrst ustvariti ru-
meno delavsko gibanje.

Proti celoti gibanja delavskega
razreda se je v zadnjem času poja-
vila tudi zarota v eni sestavnih or-
ganizacij zedinjene delavske stro-
kovne zveze Jugoslavije: v Občem
radniškem savezu. Iz kuhinje raz-
krajcev, ki so si osvojili to zvezo,
trosijo ti morje obrekovanj proti
svobodnemu razrednemu delavsko-
mu gibanju.

Metode boja, ki se jih poslužuje-
jo proti gibanju delavskega razreda,
so enake metodam, katere uporab-
ljajo rumeni. Rumeno gibanje se naj-
več in naravnost pita z raznimi iz-
mišljotinami iz kuhinje teh razdira-
čev naše razredne delavske edinice.

Vendar gibanje rumenih ni tra-
jalo dolgo; spada že v preteklost,
zakaj že ob početku svojega »dela«
je doživelo poraz. Novi razdirači
razrednega delavskega gibanja pa
se med tem hočejo učiti iz poraza
svojih zamolčanih zaveznikov. Zato
oni ne blatijo javno delavske inter-
nacionale; ali zato skrivaj govore,
kakor da mednarodne zveze niso po-
trebne in kakor da moremo biti tudi
brez njih! Otvorjeno pa med tem in
na ves glas z najgršim blatenjem in
s polnim sovraštvom obrekujejo vse
one ljudi, ki delujejo y naših razred-
nih in mednarodno povezanih delav-
skih organizacijah, in to z zavestnim
namenom — da na ta način dosežejo
ono, kar delodajalci in njih rumeni
agenti niso dosegli.

Delavci in nameščenci!

Dne 24. in 25. maja t. l. se je
vršil v Zagrebu kongres Opčeg rad-
ničkog saveza. Sklepi tega kongresa
so končno objavljeni.

Vidimo, da so sklepi taki, da so
bile naše prejšnje slutnje glede njih
značaja na žalost preveč opraviče-
ne. Na tem kongresu — kakor mo-
remo sedaj konstatirati — izvršen je
ne samo razcep svobodnega razred-
nega delavskega gibanja, marveč
stvarno tudi razcep samega Opčeg

Kriza avstrijske vlade.

Dr. Seipel ni mogel sestaviti vlade. — Socijalni demokrati in koalicijska vlada.

Ni najboljše znamenje, če se po-
javlja v avstrijski politiki prelom.
Seipel, ker je znan zaveznik najre-
akcionarnejših smeri. Ender, Seipel,
Buresch so že poizkušali svojo sre-
čo s sestavo nove vlade. Dr. Seipel
je izjavil, da ne more sestaviti vlade,
ker velenemci ugovarjajo osebnim
vprašanjem in se glede uradniškega
vprašanja nočejo vezati. Enake po-
misleke ima kmetiška zveza. Po
mnenju prelata bo najbrže mogoče
sestaviti samo neparlamentarno vla-
do, brez strank, uradniško vlado, ki
bi imela samo provizoričen značaj
ter pripravila do jeseni nove volitve.
Seveda mnenje prelata dr. Seipla ne
more biti končno merodajno.

Dr. Seipel je vprašal za mnenje
tudi socijalne demokrate.

Ti so mu odgovorili naslednje:

»1. Zveza socijalnodemokratskih
poslancev in zveznih svetnikov se
zaveda, da se nahaja država v stiski
in nevarnosti. Pripravljena je stranka
tudi kot opozicija stvarno sode-
lovati pri vseh ukrepih, ki so po-
trebni v obrambo gospodarskih ne-
varnosti.

2. Zveza socijalnodemokratskih
poslancev in zveznih svetnikov na-
čelno ni odklonila vstopa v koncen-
tracijsko vlado vseh demokratičnih
strank, da še bolj neposredno sode-
luje za premaganje gospodarskih
težkoč. Toda socijalni demokrati ne
morejo vstopiti v vlado, ki ne bi do-
sedanje vladne smeri meščanskih
strank bistveno izpremenila. Soci-
jalna demokracija bi mogla biti so-
odgovorna za vlado le tedaj, če se
ves duh zakonodaje in uprave na-
čelno in bistveno izpremeni. Pri raz-
pravljanju z gospodom dr. Seiplom
zastopniki socijalnodemokratske
stranke niso dobili utiska, da so me-
ščanske stranke že pripravljene,
ustreči potrebni izpremembi
vladne smeri, ki bi omogočila, da bi
socijalna demokracija prevzela so-
odgovornost za vlado. Zaraditega je
zveza mnenja, da predpogoji za
vstop socijalne demokracije v vlado
sedaj še niso podani.

3. Zveza s poudarkom opozarja
na to, da mora danes biti največja
skrb vlade, kako naj se obvaruje ne-
zaposlene množice pred fizičnim

radničkog saveza, ker se je en del
Orsa, sodruži iz Slovenije v celoti,
kakor tudi še nekatere druge po-
družnice iz drugih pokrajin — od-
ločno izrekel proti ukinjanju zvez s
celino gibanja v naši državi in se iz-
rekel proti takemu delovanju. Med
tem pa je — kljub temu in kljub
opominom in prošnjam vsega osta-
lega razrednega delavskega gibanja
naše države, drugi del Orsa pod vod-
stvom razdiračev, zadržel v medse-
bojni boj z vsemi obstoječimi razred-
nimi delavskimi organizacijami.

Odtegujoč se od razrednega de-
lavskega gibanja, ta skupina ljudi in
del Orsa, ki je ostal v nje ujetništvu,
pretrgala je vse zveze z veliko med-
narodno delavsko zajednico ter
stvarno, hote ali nehote, slabeč ce-
loto gibanja, podpira tendenco ru-
menega gibanja.

Celota gibanja delavskega raz-
reda v naši državi in vsi mednarodni
forumi razrednega delavskega giba-
nja odločno obsojajo namene po-
razbijanju celote delavskega gibanja
v naši državi. Položaj naših delav-
cev je tako težak, da je vsakršno

propadom. Zveza ne pozivlje zaradi-
tega samo, da se opusti namera po-
slabljanja zavarovanja za nezaposle-
ne. Zahteva marveč tudi, da se pre-
skrbe denarna sredstva za zavarova-
nje za nezaposlene kakor tudi za
zasilno pomoč, da ne bodo okrajne
komisije določb o zasilni pomoči s
svojimi upravnimi odredbami samo-
voljno poslabševale. Zveza bo svoje
ravnaje napram vsaki vladi urav-
navala predvsem glede na vladno
stališče k živlenskemu vprašanju
stotisočev delavcev in nameščen-
cev.

Iz te izjave sklepamo, da v Av-
striji ni izključena demokratična
vlada, toda le pod predsedstvom na-
prednejšega kanclerja, nikakor pa ne
pod vodstvom znanih reakcionarjev,
ki nedvomno streme, kakor na pri-
mer dr. Seipel, po metodah meščan-
ske diktature.

Potem je bolje, da se izvedejo
nove volitve.

V Avstriji imajo novo vlado.

Proti pričakovanju je spodnje-
avstrijski deželni glavar dr. Buresch
sestavil novo vlado, ki se naslanja
kakor prejšnja Enderjeva vlada na
krščanske socialce, kmetiško zvezo
in velenemce.

Nova vlada bo v enako težkem
položaju kakor prejšnja, ker ima
pred seboj problem rešitve državnih
financ. Če bo kancler Buresch hotel
izvajati redukcijo socialnih ustanov,
bo naletel na odločen odpor social-
nih demokratov. Socialni demokrati
so sicer obljubili podpirati parla-
mentarizem tudi kot opozicionalci,
kar pa je za vlado jako merodajno,
ker bi brez socialnih demokratov, ki
so največja stranka v parlamentu, ne
mogla izvesti ničesar.

V novo avstrijsko vlado so vsto-
pili: kancler dr. Buresch, podkancler
in zunanji minister dr. Schober, fi-
nančni minister dr. Redlich, poljedel-
stvo dr. Dollfuss, trgovino Heigl,
pouk Czermak, notranje zadeve ing.
Winkler, socialno politiko dr. Resch,
vojsko Vaugoin, pravdo dr. Schürff.

cepljenje njihovih vrst neodpustljiv
greh.

Sodruži in sodružice!

Delavcem v tej državi kakor
povsod drugod na svetu je potrebna
enotnost in sloga.

Zato bodo delavci znali očuvati
in razširiti svojo organizirano edinico
proti vsem odkritim in neodkritim
nasprotnikom. Delavci, ki so organi-
zirani v sestavi Opčeg radničkog
saveza, bodo zapustili razdirače
svoje zveze ter v sestavi in potom
Zedinjene delavske strokovne zveze
Jugoslavije ohranili staro moč svo-
je in nje mednarodne zveze ter s tem
ohranili nje doslej doseženi lepi
ugled.

Zato, sodruži in sodružice, na-
prei na delo okoli izgradbe našega
svobodnega delavskega strokovnega
gibanja! Naprej v razredno edinico!
Bodimo borci za edinstvo razrednih
delavskih organizacij!

Beograd, 1. junija 1931.

Centralna uprava Zedinjene de-
lavske strokovne zveze Jugosla-
vije.

Sprememba v jugo- slovanski vladi.

Dva nova ministra. — Zamenjani
resori. — Demisija trgovskega
ministra.

S kraljevim ukazom z dne 19.
junija 1931 so bili imenovani nasled-
nji ministri za:

trgovino in industrijo dr. Kosta
Kumanudi;

šume in rudnike dr. Stanko Si-
benik;

gradbe inž. Dušan Sernec;
brez portfelja dr. Stanko Šver-
ljuga;

brez portfelja dr. Nikola Preka;
poljedelstvo Mirko Neudorfer;

finance dr. Djordje Djurić;
socialno politiko in narodno
zdravje dr. Marko Kostrenčič.

Dosedanji minister za trgovino in
industrijo Jurij Demetrović je podal
ostavko, ker ni soglašal z izpremem-
bo resora.

Izpremembe v vladi so znatne.
Potrebne so bile, da se bo delo po-
globilo, kakor to povdarja uradno
poročilo.

Rudarji, ne nasedajte

agentom rudniških baronov. — Ka-
ko se godi onim, ki ne poslušajo na-
svetov organizacije.

Časi so resni in težki. Težko živi
dandanes delavec pri svoji zapo-
silitvi. A naravnost obupu je izročen,
kdor je brezposeln. Da, ogromna je
beda, osobito med rudarskim de-
lavstvom. Ali kljub vsemu bi bilo
lahko veliko manj bede in razoča-
ranja med rudarji, če bi polagali več
paznje na svojo interesno zaščitnico,
strokovno organizacijo, in bi bili
manj lahkomišelniki kakor so. To ža-
lostno dejstvo potrjuje naslednji
slučaj:

Zgodilo se je, da je pred nekaj
tedni prišel v Celje neki Ferlež
Ignacij, kateri je nabiral rudarje za
rudnik Bare v Srbiji. Obľuboval jim
je, da bodo imeli v tem rudniku pol-
no zaposlitev, potrebna stanovanja
in dnevni zaslužek od 30—60 dinar-
jev. Na ta način je nabral v okolici
Celja nad 20 ljudi, katerim se je še
prijudilo iz Trbovelj in Hrastnika
okoli 60 in to nekateri tudi z dru-
žinami.

Ti ljudje so prodali vse, kar so
imeli, pod ceno, (veliko tako niso
imeli) dobili so pri Borzi dela polo-
vično vožnjo in šli v Srbijo. Tja pri-
šedši so bili strašno razočarani. Sta-
novanji ni, a še tista, ki so, so ne-
čista. Ko so se prepričali o višini
zaslužka, so izvedeli, da bodo zaslu-
žili samo od 16—30 dinarjev dnevno.
Naravno je, da pod takimi pogoji
niso mogli ostati. Ker so pa na ra-
čun uprave rudnika že potrošili Din
100.—, jim je pri odhodu uprava za-
držala njih delavske knjižice.

Tako so došli brez vsakih doku-
mentov, brez vseh sredstev za pre-
življanje, popolnoma sestradani po
štiridnevni hoji 110 km daleč v Beo-
grad nazaj. Prvo, kar je mogla De-
lavska zbornica za nje storiti, je bilo
to, da je takoj zahtevala od uprave
rudnika, da jim vrne njih delavske
knjižice. Ko te dobe, potem se priče-
ne zopet dolga pot peš v Slovenijo,
kamor se bodo priberali v nadalj-
no brezposelnost in stradanje.

Zakaj je pri nas tako nesramna
špekulacija z ljudmi dopustna? In vi
rudarji, zakaj po nepotrebnem tro-
šite zadnje pare?

Ali ne veste, da je lansko leto po-
slala Delavska zbornica tozadevno

delegacijo v Srbijo, ki naj na licu mesta prouči delovne in življenske prilike. Ali niso vedeli ti ljudje, ki so se sedaj tako težko razočarali, da je ta delegacija v svojem poročilu odsvetovala našim rudarjem izseljevanje v Srbijo? Ali ne vedo ti ljudje posebno iz Trbovelj, da obstoji v Trbovljah podružnica Zveze rudarjev Jugoslavije, kamor bi se lahko obrnili za nasvet?

Da, tega ti ljudje niso vedeli, zato, ker se niso hoteli nikdar zanimati za svojo organizacijo; zato so morali postati žrtve špekulanta in pretrpeti toliko gorja! Zato vi organizirani rudarji, nikdar ne potujte nikamor, ne da bi se poprej posvetovali s svojo organizacijo, a neorganiziranim pa povejte ta slučaj, da bodo vedeli, da je njihov pravi kazipot samo razredna strokovna organizacija, ako hočejo, da ne bodo hodili po tako napačni poti, kakor je bil to žal pri zgoraj navedenih slučajih.

Ljapčev poražen pri volitvah.

Kljub terorju je vlada vendar enkrat izgubila bitko.

V nedeljo so imeli na Bolgarskem parlamentarne volitve. Iz volitev je izšel najmočnejši opozicijski blok, ki mu pripadajo agrarci, demokrati in liberalci. Dosegel je domala večino. Opozicijo je vodil Malinov. Levničarji so se združili na listi neodvisne delavske stranke in so tudi pridobili. Volilna borba je bila krvava. Makedonstvujoči so agitirali za Ljapčeva, ki je predvsem kriv razmer v Bolgariji in je tudi pri teh volitvah izvajal najhujši teror. Macedonci so ubili tri opozicijske agitatorje. Mesta so glasovala za Ljapčeva, dežela pa za opozicijo. Neuspehu vlade je bil deloma padec žitnih cen, kar je povečalo splošno nezadovoljnost.

Moratorij za vojne dolgove.

Posredovanje angleške delavske vlade v Ameriki.

Predsednik Zedinjenih držav v Ameriki namerava predlagati medzavezniškim državam dolžnicam dvestoletni moratorij pod pogojem, da pristanejo na enak rok in za enake zneske na odgoditev reparacijskih plačil Nemčije. Amerika je poslala v Evropo finančnega ministra Mellon, ki se je posvetoval tudi z Macdonaldom in Hendersonom o akciji. Pripravljena je Amerika dovoliti tudi dolgoročno posojilo v znesku 300 milijonov dolarjev. Načrti bi se izvedli, če se ustvari pogoji s sklepi posebne konference. Akcijo za počeno Zedinjene države na predlog angleške delavske vlade.

Politika sem jaz!

Izjave Mussolinija o konfliktu z Vatikanom.

Pariški »Journal« poroča o intervjuju z Mussolinijem. Šef fašistične vlade je pred vsem govoril o konfliktu z Vatikanom ter je izjavil sledeče: »Vera je absolutno potrebna in jaz sem radevolje pripravljen vso deco ob nedeljah komandirati k obhajilu. To je vera. Vse drugo je politika. Politika to sem pa jaz! Ne pustim nikomur, absolutno nikomur, da bi v kakršnikoli obliki napadal ono, kar spada državi. Moja politika je jasna. Vse državi! Otroci pripada samo državi. Katoliško akcijo se je ponovno svarilo, ker se v njej skrivajo nešteti biviški popolarci. Ta svarjenja pa so ostala brezuspešna.« Na vprašanja časnikarja, da li mora vsak postati fašist ali pa se izseliti, je odgovoril Mussolini: »To ni točno. Ne dovoljujemo kritike režima, toda one, ki sicer niso fašisti, pa se združujejo popolnoma pasivno, pustimo pri miru.« — To seveda ni res, res pa je, da fašisti zdaj tu, zdaj tam znašajo svojo jezono nad onimi številnimi Italijani, ki pasivno stoje ob strani.

Občni zbor Cankarjeve družbe.

Na delo, da dosežemo 8000 članov!

V četrtek, dne 11. junija t. l. se je vršil drugi redni občni zbor Cankarjeve družbe. Iz poročila posnemamo, da je delavstvo sprejelo Cankarjevo družbo kot pravo svojo knjižno družbo. Vključitvami plač, brezposelnosti, redukcijam, članstvo Cankarjeve družbe ne pada. Ustanovnikov je že sedaj 52. Poverjenikov ima družba 215. Cankarjeva družba je prodela s svojimi knjigami malodane že v vse tovarne v Sloveniji. V tovarnah v Jugoslaviji, kjer so delavci Slovenci, je vzbudila tako veliko zanimanje, da so se delavci v Srbiji in Hrvaški obračali na Cankarjevo družbo z željo, da bi take knjige poslala tudi njim v srbohrvaškem jeziku. 6000 članov v dveh letih obstoja, v teh razmerah, kakor jih preživlja delavstvo danes, ni malenkostna številka. Cankarjeva družba ima tudi člane iz vrst profesorjev, učiteljev, odvetnikov in notarjev, zdravnikov, inženjerjev, sodnikov, novinarjev, uradnikov vseh vrst itd. Statistika pa je bila že itak priobčena v eni izmed letošnjih števil »Delavske Politike«. Poleg tega gredo knjige Cankarjeve družbe v Ameriko, Nemčijo, Avstrijo, Belgijo, Francijo, Brazilijo, Argentinijo. S tem je postala Cankarjeva družba mednarodna vez z vsemi delavci Slovenci širom celega sveta.

Knjige Cankarjeve družbe so bile sprejete s priznanjem in radostjo. Res je, da smo čuli tudi ugovore posameznikov, češ, knjige ne odgovarjajo imenu. Ali tak glas je glas nečlana in pa dolžnost, ki jo narekuje običaj, da se mora tudi slabo govoriti, in pa zakaj bi zamerili, ker okusi so različni.

Gmotno stanje Cankarjeve družbe ni zavidljivo. Za 20 Din izdati štiri take knjige, ni šala in kdor le malo pozna, koliko stane tisk, papir, vezava, razpošiljanje, potem slike in kliseji, rokopiši itd., bo zmajal z glavo, češ, ali je sploh mogoče za 20 Din nekaj takega narediti. Ali tu se pokaže moč skupnosti. Nemogoče je nekaj takega ustvarjati s par tisoč člani. A s 6000 člani gre. In če se dvigne družba na 8000 članov, bo iz vsakeletne zagate splavala na suho. Zakaj tudi ne. Poročevalec je naslikal, kako požitljivo delajo vsi od poverjenika pa do odbora, brezplačno in z vso skrbjo. Pisatelji pišejo za majhen, skromen honorar, urednik urejuje takorekoč zastoj. Pri bogatih družbah, kakor je Mohorjeva, Vodni-

kova in druge podobne, se štejejo za honorarje desetisočaki, se uredniku daje bogata nagrada. Vsak, kdor le prime za delo, je honoriran. To je tudi pravilno, ker kdor dela, naj tudi je. A pri Cankarjevi družbi, ustvarjeni od delavcev, delajo vsi zastoj, z navdušenjem in ponosom, da ustvarjajo nekaj velikega: proletarsko miselnost in da izobrazujejo priproste ljudi, človeka bodočih dni.

Občni zbor je izrekel pohvalo blagajniku s. Čelensniku in knjigovodji s. Kocijanu za res požitljivo in točno poslovanje ter celemu odboru. Posebno zahvalo pa je izrekel občni zbor vsem poverjenikom po celi Sloveniji in drugod, za zares zavedno marljivo, požitljivo delo za Cankarjevo družbo, ključni jim:

Poverjeniki, tako naprej, krepko, odločno! Vi ste steber Cankarjeve družbe!

Za bodoče leto 1931-32 izidejo jeseni 4 knjige, in sicer:

1. Kolar Cankarjeve družbe 1932 s slikami in prvovrstno vsebino.
2. A. Cerkvenik: »Oracija«. Povest o postojanju delavske samozvesti.
3. Bestija se je vzbudila. Roman iz vojnih let.
4. Andersen Nexö: »Po solnični Španiji«. Krasen potopis s slikami, napisan, kakor ga zna pisati samo Nexö, izbor priča, da bodo knjige letos še prekašale lanske.

Nato je sledila volitev novega odbora, ki se voli vsaki dve leti.

Izvoljeni so bili: Ivan Vuk za predsednika, Ivan Mlinar za I. podpredsednika, Bogo Teply za II. podpredsednika, Ciril Štukelj za tajnika, Rado Čelešnik za blagajnika, Ivan Kralj za gospodarja. Za odbornike: Dr. Jelenec, Angelo Cerkvenik in Kristina Rakovčeva. Kobler Franc pa kot zastopnik združenih organizacij. V nadzorstvo pa: B. Likar, Tine Korimšek in Niko Brčić.

Potem, ko so se rešile še nekatere zadeve, je bil občni zbor Cankarjeve družbe zaključen.

In sedaj, sodruzi poverjeniki, člani, odborniki, na delo, da bo štela letos Cankarjeva družba 8000 članov in tako razposlala med proletarijat 32.000 knjig.

Pokažimo, da smo »MI«.

—g—

Doma in po svetu.

Pravilnik o zaposlitvi invalidov. Ministrstvo socialne politike in narodnega zdravja je izdalo nov pravilnik o zaposlovanju vojnih invalidov. Vojni invalidi imajo pravico do posredovanja dela na podlagi izkaza, ki ga izda invalidsko sodišče. V državno službo morajo ob enaki kvalifikaciji predvsem sprejemati invalide, če izpolnijo pogoje in zmanjšana telesna sposobnost ne sme biti vzrok za odklonitev. Borze dela morajo v prvi vrsti nakazati delo invalidom. Občine, ki imajo 3000 prebivalcev, morajo sprejeti v službo toliko invalidov občanov, kolikor odredi pristojna krajevna splošna oblast prve stopnje. Ostale samoupravne oblasti, ki imajo najmanj deset nameščencev, so dolžne sprejeti v službo toliko invalidov občanov, kolikor odredi krajevna pristojna oblast. Invalidi imajo tu prednost tudi pred bolj kvalificiranimi. Število nameščencev invalidov v teh službah sme določiti oblast največ do deset odstotkov. — Lastniki podjetij, ki imajo nad 50 delavcev, kmetje, ki imajo nad 100 ha zemlje, morajo zaposlovati toliko invalidov, kolikor jih določi pristojna oblast, toda največ pet odstotkov skupnega števila delavcev. Seznami takih podjetij se predlagajo Borzam dela. Invalidi, ki žele zaposlitve po navedenih določbah, naj predložijo pristojni ustanovi prošnjo in označijo mesto, ki ga žele. Te prošnje so proste vseh državnih in samoupravnih taks. — Pri novih trafikah se mora dodeliti invalidom najmanj polovico trafik. Invalidi imajo olajšave tudi pri koncesijah za bioskope, restavracije, kantine, kioske itd.

Ljubljansko pevsko društvo »Gratika« priredi nekaj koncertov v inozemstvu, tako v Pragi, v Podjebradih in na Dunaju. Izborna pevsko društvo je ustanova ljubljanskih tipografov.

Strelna je ubila v Kamniku Rudolfa Valjevca in Ivanko Balantič, ko sta v nedeljo šla med nevihto na železniško postajo v Kamniku in sta vedrila pod kostanjem, v katerega je treščilo.

Svetovna razorožitvena konferenca sklicana. Iz tajništva Zveze narodov se poroča, da je generalni

tajnik iste sedaj razposlal vabila na razorožitveno konferenco, ki se bo pričela dne 2. februarja 1932 v Ženevi. Vabljeni so predvsem vse države članice društva Zveze narodov, razen teh pa še Afganistan, Brazilija, Costarica, Zedinjene države Severne Amerike, Egipt, Ecuador, Mehika, Turčija in Sovjetska Rusija.

Straffeli so pošteno odgovorili — namreč avstrijski železničarji, ki so te dni volili svojo novo personalno zastopstvo. Po do sedaj znanih rezultatih je bilo za kandidate svobodne železničarske organizacije oddanih 80 do 90 odstotkov vseh veljavnih glasov. To je zadnja brca, ki jo je prejel Straffela pri svojem odhodu. Avstrijski železničarji niso tramvajci in mnogo dajo na poštenost in korektnost, ki bivšemu generalnemu direktorju zveznih železnic manjkata.

Pretep v tirinskem deželncem zboru. V tirinskem deželncem zboru so razpravljali o predlogu komunistov, naj se deželni zbor razpusti. Pri tem je prišlo do spopada med narodnimi socialisti ter socialnimi demokrati. Nek Hakenkreuzler je nekega socialno demokratičnega poslanca izza ledja udaril po glavi in ga podrl na tla, nakar se je pričel splošen pretep, kateremu je napravila konec parlamentarna straža.

Izgredi v občinskem svetu v Dresdenu. V občinskem svetu v Dresdenu je prišlo do precej hudih izgredov. Ko je nek komunist zakričal centrumašem: »Vaše prokleto krščanstvo«, je nastal v zbornici vihar ogorčenja. Ker pa se je tudi galerija jela vmešavati, je policija z golim orožjem prisilila poslušalce, da so zapustili dvorano.

Krvavi nemiri brezposelnih v poljski Gornji Šleziji. Položaj v poljski Gornji Šleziji je izredno resen. Nemiri brezposelnih se nadaljujejo ter zavzemajo vedno večji obseg. Posebno krvavi potek je imela demonstracija v Zavedzicah, kjer je 2000 brezposelnih nameravalo kreniti v povorki v Katovice. Nastopila je policija, ki so jo demonstranti sprejeli s točo kamenja. Policija je streljala ter ubila enega demonstranta, 30 pa jih je bilo lažje ranjenih.

Mussolini in žene.

Dolžnost sleherne žene je pobijati fašizem.

Kako misli fašizem na vlogo žene v današnji družbi, je osebno pojasnil ustvaritelj fašizma Mussolini sam. Mussolini je namreč povedal francoski novinarki na vprašanje, kje je mesto žene: »Doma. Vrhutega, če je tudi prava vloga žene, da je predvsem soproga in mati, priznavam, da so žene pod pritiskom današnjih gospodarskih razmer mnoge med njimi bile prisiljene, da se posvečajo zunanjemu delu izven svojih domov. Delo, ki ga naj opravljajo žene, je delo na kulturnem polju. To je najboljši način, da se izognemo znižanju števila porodov. Pristaš sem čim večjega števila porodov ter uverjen, da imam tukaj prav. Verujte mi, da ne bi bilo krize na svetu, če bi bilo dosti konsumentov. Žene, resnica, izredno vrše delo v uradih.«

Bivši socialist Mussolini priznava, da je moderna žena prisiljena delati ter da se bori za življenje sporedno z možem, ali vrhutega še za hleva od nje, da več rodi, ker so potrebni konsumenti. Kakor da bi sedaj ne bilo konsumentov. Dovolj je konsumentov, ali so taki, ki so zaradi siromaštva nesposobni za potrošnjo. Kako se problem rešava z neracionalnim množenjem ljudi, bi že Mussolini sam lahko vedel iz prakse. Mussoliniju je menda vseeno, če gladije milijon ljudi več ali manj. Taka je pač fašistična socialna politika.

Stroški zavarovanja brezposelnih na Angleškem. Ker se izdatki za podpore brezposelnim ne krijejo z dohodki, je bil v spodnji zbornici stavljen predlog, da se naj najame posojilo v znesku 25 milijonov funtov. Tedensko so namreč izdatki na podporah večji od dohodkov za en cel milijon funtov, torej za 275 milijonov dinarjev. Ako bo ta predlog sprejet, o čemur ni dvomiti, tedaj bo znašalo celokupno posojilo v to svrhu 115 milijonov funtov ali okroglo 31 milijard dinarjev. V predlogu se tudi zahteva, da se naj poveča fond za brezposelne podpore letno za 20 milijonov funtov, da bi se mogle izplačevati takozvane prehodne premije brezposelnim vsakega pol leta. Kaj bi nekaj rekli naši špisarji, če bi kdo pri nas zahteval kaj takega?

Cim bolj oddaljen bo izgnani kardinal od Španije, tem boljše je. Ministrski predsednik Zamora je odgovoril na protest Vatikana radi izgona španskega kardinala primosa Segure, da svetuje kardinalu, da naj v interesu miru in reda, pa tudi v svojem lastnem interesu še ostane izven mej Španije. Kardinal je namreč izdal pastirsko pismo, ki je ogorčilo vse republikance.

Razračunavanje med Ukrajinci ter Poljaki. Dne 16. junija je bil v Lvovu na sredi ceste ustreljen ukrajinski dijak filozofije, ki ga je ustrelil njegov kolega in sorojak. Na policiji je izjavil, da je umorjeni bil provokator, ki je stal s poljskimi oblastmi v zvezi. Policiji se zdi, da je umor naročila tajna ukrajinska vojaška organizacija. Morilec brat je bil pred kratkim obsojen radi veleizdaje na sedem let ječe.

Izid volitev na Islandu. Islandski parlament althing je bil iznova voljen. Porazeni so bili protidanski avtonomisti. Poslancev imajo: naprednjaki 22 (prej 20), samostojneži (avtonomisti) 15 (17), socialni demokrati 4 (5), 1 nestrancar kakor prej.

Moskovsko katedralo, ki so jo Rusi zgradili v spomin zmage nad Napoleonovo vojsko, bodo sedaj prezidali in renovirali ter izpremenili v zborovalnico za kongrese. Cerkev je bila najlepša v Moskvi.

Stroj, ki nadomeščuje 90.000 delavk. V predilnici ameriške države Iowa je nameščen velikanski predilni stroj. Stroj streže samo ena žena. Ta stroj napravi v istem času toliko dela, to je sprede preje, kakor jo je napredlo pred 150 leti 90 tisoč delavk. To je kričeč dokaz, kako mnogo vpliva na proizvodnjo dela tehnična izpopolnitev tovarn.

Bernard Shaw in problem časopisja.

Pisatelj Bernard Shaw je pesimist in kritik. Dne 7. maja je na večerji časnikarjev v Londonu rekel: Časopisje bi bilo utegnilo preprečiti vojno. Ni pa storilo tega. Cesar bi jo bil lahko preprečil. Ni pa storil tega. Zakaj? Angleško časopisje, kakor ono drugih držav, je veliko preveč pod vplivom enakega mišljenja, kakor cesar. Cesar je bil slabo vzgojen, in mi vsi smo bili slabo vzgojeni. Vsi skupaj smo skoraj civilizacijo naše dobe popolnoma uničili. Samo to lahko rečemo, da smo se osmešili. Kakšno veliko nalogo ima torej časnikarstvo? Časnikarstvo prav bistveno ustvarja javno mnenje. Večina ljudi nima ne svojega trdnega mnenja in sploh ne mnenja. V njih glavah je namreč samo to, kar so vanjo časnikarji vpteli. Težkoča problema je torej v tem, da je treba dohitevati dobo. Naša nesreča je v počasnosti javnega mnenja. Dolžnost časnikarja je, tempo razvoja pospeševati in občinstvo poučiti, da nima nobenega namena, zasledovati ideje, ki so že zastarele, preden so se pravzaprav porodile.

Tako pravi o časnikarstvu Shaw. Tako bi seveda moralo biti, toda časnikarstvo ni neodvisno, ker se nahaja v velikem delu v rokah kapitalističnih skupin, režimov in političnih grupacij. Tako je časnikarstvo eksistenčno primorano služiti svojim mecenom, ne pa napredku in zdravemu javnemu mnenju.

V Mehiki še vedno traja kulturni boj. Parlament mehikanske dežele Vera Cruse je sprejel zakon, ki radikalno omejuje število duhovnikov. Po tem zakonu bo dovoljen na 100.000 prebivalcev en duhovnik. Mesto Vera Cruse bo imelo samo enega duhovnika; cela pokrajina Vera Cruse pa deset duhovnikov. Zakon utemeljuje poročevalec s tem, da je duhovništvo namenoma oviralo izobrazbo in je bilo zaradi tega potrebno nastopiti proti cerkvi, da se to zlo odpravi.

Nevaren požar na graškem kolodvoru. V četrtek, dne 18. t. m. se je na graškem kolodvoru vsled velike solne vročine vnel železniški voz, naložen s petrolejem in drugimi gorljivimi snovmi. Sledilo je več eksplozij in cel voz je bil v trenutku v plamenu. Pri gašenju je ponesrečil nek kurjač.

V nezvesti na vislice. V Szaloku na Madžarskem so v sredo, dne 17. junija obesili dve ženski, ki sta bili obsojeni na smrt radi več izvršenih umorov z zastrupljenjem. Obsojenka Ladislava Szabo je pod vislicami padla v nezvest in so jo v takem stanju (!) tudi obesili. Druga je prišla na vrsto 58letna Csardas, ki je duhovniku venomer zatrjevala, da bo morala umreti nedolžna radi krive izpovedi neke priče. Sodnik, ki je čital smrtno obsodbo, je vsled teh dogodkov sam tudi skoro padel v nezvest.

Strelna ubila 6 oseb in 18 težko ranila. V četrtek, dne 18. junija je tudi na Poljskem divjala silna nevihta. Pri Scerpcu v Kongresni Poljski je tresčilo v nek škedenj, v katerega so se zatekli vojaki. Strelna je ubila oficirja in petorico vojakov, 18 jih je pa bilo težko ranjenih.

Umiranje dojenčkov v Lübecku pred sodiščem. Državno pravdnštvo v Lübecku je obtožilo profesorja dr. Deikeja, dr. Klatza in dr. Altstaedterja radi zastrupljenja in usmrtnitve dojenčkov vsled nepazljivosti pri cepljenju proti tuberkulozi. Kakor znano, je pomrlo okoli 70 dojenčkov.

Zopet poskušen roparski napad na pismošono v Berlinu. V Berlinu je bil pred kratkim zopet izvršen roparski napad na denarne pismošone. Napadeni pa se je ubranil z gumijevko in revolverjem. Napadalec je bil od gladi popolnoma izčrpan in so ga morali najprej nahriniti, predno so ga mogli zasilati.

Jugoslavija po zadnjem ljudskem štetju

13.929.988 prebivalcev.

V naslednjem navajamo po obelodanjenih podatkih po banovinah število prebivalstva, gospodinjstev in obseg banovin v kvadratnih kilometrih. Številke v oklepaju pomenijo stanje leta 1921.

1. **Dravska banovina** šteje 1 milijon 120.549 (1.037.838) prebivalcev, 231.704 (212.211) gospodinjstev in obsega 15.936 kv. km.

2. **Savska banovina** šteje 2 milijona 603.633 (2.336.739) prebivalcev, 537.640 (466.457) gospodinjstev in obsega 37.110 kv. km.

3. **Vrbaska banovina** šteje 1 milijon 8190 (828.556) prebivalcev, 167.758 (141.491) gospodinjstev in obsega 20.436 kv. km.

4. **Primorska banovina** šteje 882 tisoč 920 (786.357) prebivalcev, 154.613 (143.734) gospodinjstev in obsega 19.368 kv. km.

5. **Drinska banovina** šteje 1 milijon 693.873 (1.354.200) prebivalcev, 312.351 (261.388) gospodinjstev in obsega 29.577 kv. km.

6. **Zetska banovina** šteje 910.350 (782.972) prebivalcev, 162.593 (145.000) gospodinjstev in obsega 30.741 kv. km.

7. **Dunavska banovina** šteje 2 milijona 310.220 (2.107.658) prebivalcev, 531.645 (468.502) gospodinjstev in obsega 30.158 kv. km.

8. **Moravska banovina** šteje 1 milijon 452.967 (1.211.812) prebivalcev, 267.654 (219.752) gospodinjstev in obsega 26.218 kv. km.

9. **Vardarska banovina** šteje 1 milijon 656.348 (1.386.091) prebivalcev, 285.781 (251.370) gospodinjstev in obsega 38.879 kv. km.

10. **Uprava mesta Beograd** šteje 291.738 (152.688) prebivalcev, 72.147 (37.974) gospodinjstev in obsega 242 kv. km.

V celoti ima kraljevina Jugoslavija 13.929.988 (11.984.911) prebivalcev, 2.723.886 (2.347.879) gospodinjstev in obsega 248.665 kv. km. V desetih letih se je prebivalstvo pomnožilo v državi za 1.945.077 oseb.

Število moških oseb znaša 6 milijonov 894.091, ženskih oseb pa 7.035.897.

Prirastek prebivalstva po banovinah v številu in odstotku znaša: dravska 82.711 ali 7.97%, savska 266.894 ali 11.42%, vrbaska 179.634 ali 26.68%, primorska 96.563 ali 12.28%, drinska 338.873 ali 25.02%, zetska 127.378 ali 16.27%, donavska 202.562 ali 9.61%, moravska 241.155 ali 19.90%, Beograd 139.050 ali 91.07%. V celi državi je torej prirastek prebivalstva 1.945.077 ali 16.33%. Najnižji prirastek ima dravska banovina, ki je pa deloma v zvezi z izseljevanjem.

Za nas je važna še gostota prebivalstva, ki je odvisna od mest, industrije in rodovitne zemlje. Tako prebiva na kv. km. v dravski banovini 65.12 (60.32) prebivalcev, savski 70.16 (62.97), vrbaski 49.33 (40.54), primorski 45.59 (40.60), drinski 57.24 (45.79), zetski 29.61 (25.47), donavski 76.60 (69.89), moravski 55.42 (46.22), vardarski 42.60 (35.65), Beograd 1.205.53 (63.94). Povprečno v vsej državi prebiva na kv. kilometer 56.02 (48.20) prebivalcev.

Strašna smrt treh brezposelnih delavcev. V bližini Katovic na Poljskem so zlezli trije brezposelni delavci v nek že opuščeni premogovni rov, da bi si nabrali premoga. Vsled strupenih plinov v rovu pa so se vsi trije zadušili.

580 žrtev. Pri nezgodi parnika »St. Philibert«. Pri katerem so hoteli napraviti izlet rodbine francoske konsumne socialistične organizacije, je utonilo 580 oseb. Očividno je bil parnik preobložen ob nastali nevihti.

Umor zdravnika radi visokega računa. V Agenu na Francoskem je nek bolnik na cesti streljal na svojega zdravnika in ga težko ranil. Napadalec je izjavil, da je sklenil zdravnika umoriti, ker je le-ta zahteval od njega previsok honorar.

Majdica hoče pomagati.

Mamica pere perilo in mala Majdica ji hoče pomagati; mamica se pa smehlja: „Ne potrebujem prav nobene pomoči, saj sama nimam kaj delati. Vzamem Schichtov Radion in on pere sam“. Nato čita Majdica skupaj z mamico lepe Radion-pravljice.

**SCHICHTOV
RADION
PERE SAM
IN VARUJE PERILO
ZAJAMČENO BREZ KLORA**

Ljubljana.

28.—29. junija priredi »Priatelj Prirode« izlet na Ratitovec po grebenih na Črno prst in Bohinj. Pristop iz Škofje Loke. Odhod s turističkim vlakom. Turistovsko karto kupite do Boh. Bistrice. Vodja s. Prezelj.

4.—5. julija bo izlet na Kofce—Košuto—Dolgo njivo. Karto kupite za Trzic. Odhod iz Ljubljane ob 18.50. Vodja s. Prezelj.

Maribor.

Proč z nočnim delom v pekarnah! Javno zborovanje pekovskih pomočnikov v Mariboru se je vršilo preteklo nedeljo popoldne ob ogromni udeležbi živilskih delavcev. Zborovanje je vodil s. Rakuša, ki je uvodoma poročal o položaju živilskih delavcev in o kvarnih posledicah nočnega dela, ki se v Jugoslaviji še vedno vrši, za kar sicer ni nobene potrebe. Nato je podal besedo predsedniku medkrajnega strokovnega odbora s. Petejanu, ki je v stvarnem govoru prikazal zle posledice nočnega dela v pekarnah. Orisal je trpljenje pekovskih pomočnikov, med katerimi se dnevno večja števila raznih obolenj, zlasti tuberkuloza. Že davno so zdravstveni in sociološki krogi ugotovili, da je nočno delo glavni vzrok fizičnemu propadanju pekovskih delavcev. Zato bodo morale oblasti, kakor v drugih državah, tudi pri nas odpraviti to kulturno sramoto 20. stoletja, proti kateri se upirajo vsi pekovski pomočniki. Po končanem referatu s. Petejana so bile sprejete resolucije za odpravo nočnega dela, ki so se odposlale ministrstvu socialne politike, banski upravi in mestni občini mariborski. V resolucijah, ki so bile soglasno sprejete, se apelira na oblasti, da prisilijo pekovske mojstre k izvajanju tozadevnih zakonitih določil. Druga točka dnevnega reda, prenos zborovanja pekovskih pomočnikov v Beogradu potom radia, je moralo odpasti, ker je oblast prenos prepovedala. Pri slučajnostih je s. Petejan v kratkem referatu predložil zborovalcem potrebo zaupniškega naraščanja in razširitve delavskega tiska, ki stoji vedno na braniku delavskih interesov, nakar je predsednik pozval navzoče, da se trdno oklenejo svoje strokovne organizacije in je nato lepo uspelo zborovanje zaključiti.

Občni zbor zadruga »Delavski dom« v Mariboru se bo vršil v četrtek, dne 25. t. m., ob pol 19. uri v društvenem lokalu na Frankopanovi cesti 1. Člani zadruga se pozivljajo k točni in polnoštevilni udeležbi.

60 letnica mariborske požarne brambe. Letos poteče 60 let, odkar je bila ustanovljena mariborska požarna bramba. 6. septembra je sklicalo vodstvo kongres, ki se bo vršil v kazinski dvorani.

Roparski umor v Lučanah. V Lučanah na avstrijsko-jugoslovenski meji je bila dne 18. t. m. umorjena gostilničarka Höllenbacherjeva. Morilec je po izvršenem ropu pobegnil in bi bil bržkone ostal neznan, da niso nekatere priče točno opisale nekega osumljenca, ki se je tiste dni klatil v bližini Lučan. Avstrijska

žandarmerija je takoj stopila v stik z mariborsko policijo, od koder je dobila podatke, da se piše osumljenec Josip Likavec, brezposelni pekovski pomočnik iz Maribora. V soboto je avstrijsko orožništvo osumljenca izsledilo v bližini Arnfelsa v Avstriji in ga aretiralo. Likavec je spočetka dejanje zanikal, pozneje pa je storjeni zločin priznal. Morilec je bil že enajstkrat predkaznovan ter je šele letos meseca marca odslužil 16 mesečno zaporno kazen radi tatvine.

Na moškem učiteljsku je od 41 kandidatov, ki so bili pripuščeni k maturi, položilo izpit 28 z dobrim uspehom, 3 pa z odliko. 10 kandidatov je bilo zavrženih in bodo ponavljali izpit v jeseni.

K okrožnemu sodišču v Mariboru je premeščen sodnik dr. Leo Rupnik iz Ljubljane.

Upokojen je bil te dni g. Ferdinand Kocuvan, davčni inspektor v Mariboru.

Nezgode. Minulo nedeljo zvečer se je vozil z avtomobilom trgovec Srečko Kranjc iz Pesnice proti Mariboru. V bližini tovarne Wögerer se je v zadnjem hipu hotel izogniti nekemu vinjenemu pasantu, pri tem je z avtomobilom zadel v ograjo. Suneč je bil tako silen, da se je zlomila os avtomobila in je v zaletu avto podrl tudi precejšen del ograje. Vendar sta pa Kranjc in gostilničar Klug, ki sta sedela v avtomobilu, ostala nepoškodovana. — Blizu vojaškega vežbališča na Teznu se je prevrnil voz sena v trenutku, ko se je peljala mimo kolesarka Perles Angela. Seno se je prevrnilo na Perlesovo. Le srečnemu naključju je pripisati, da je Perlesova ostala nepoškodovana.

Krvav napad se je izvršil minuli petek na cesti v bližini Frama. Neznani fantje so napadli 19 letnega viničarja Franca Butolena ter mu prizadejali več vbodljajev z nožem. Ker so poškodbe težjega značaja, je moral resilni oddelek ponoči odpremiti ranjenca v splošno bolnico v Maribor.

Igralne avtomate je srezko načelstvo v Mariboru prepovedalo.

Poletna veselica del. pev. društva »Frohsinn« v nedeljo, dne 5. julija v gostilni Tomše v Pekrah s prostim vstopom. Spored bo zadovoljil vsakega obiskovalca: petje, glasha, ples, marionetno gledališče in druge zabave. Za ceno in dobro postrežbo skrbi gostilničar.

Pergamentpapir za vkuhanje kupujejo gospodinjstve samo v papirnici Ljudske tiskarne, Slomškov trg 6.

Mežica.

Izlet na Peco. Delavsko kulturno društvo »Svoboda« v Mežici priredi v nedeljo, dne 28. junija izlet na Peco. Uljudno so vabljeni vsi člani, delavci, da se v čim večjem številu odzovejo. Zbirališče je pred Konsumnim društvom v Mežici. Točno ob 14.15 uri je odhod. Prosimo vsled tega vse, da se ure točno držijo in da bo ob dveh popoldan že vsak na mestu. Sodrugi in sodružice, odzovite se v čim večjem številu. T. S.

Demokracija in disciplina v strokovni organizaciji.

Na Dunaju se je vršil tečaj za mlade organizacijske funkcionarje. Vajenec tečaja Karl Fischa je o gorenji snovi napisal naslednje:

Najvažnejši svojstvi, ki na njiju slone strokovne organizacije, sta demokracija in disciplina.

Kaj je demokracija?

Beseda »demokracija« je iz grščine. Nekateri veliki grški modrijani so razumeli pod to besedo državno obliko, katero upravlja splošnost svobodnih državljanov.

Avstrija je tudi demokratična republika. Nje pravica izhaja iz naroda.

Isto velja v strokovnih organizacijah. Vsak član ima možnost, da pove svoje mnenje ter predlaga, kako naj se to ali ono vprašanje reši. Postavljati zahtevo, da je potrebno, da vlada v strokovni organizaciji demokracija, ni treba, ker že vlada v njih demokracija. Borbe, ki divja v državnem življenju, nepretrgana borba posredujočega razreda z neposredujočim, tukaj ni. V strokovni organizaciji se nahajajo ali samo neposredni ali samo posredni sloji, je torej to združba, ki izraža skupno voljo, ki jo vrše s sodelovanjem in soodločevanjem vsi člani.

Ni vedno lahko o načetih vprašanjih ali o spornih točkah ustvariti enotnega mnenja. Zaraditega se o kakem predmetu vodi pogostoma živahna debata, ki se včasih prekine tudi brez rezultata. V tem primeru se o spornem vprašanju glasuje in manjšina se mora pokoravati večini. V prav važnih primerih, kakor na primer pri sklepanju tarife za vso državo, pri razpuščanju in združevanju organizacij, pri bistveni ali popolni izpremembi pravil itd., se dopolni demokracija voljenih funkcionarjev s tem, da se izvrši o predmetu splošno glasovanje vsega članstva.

V marsikaterih primerih pa splošno glasovanje iz različnih vzrokov ni priporočljivo. Jasno je, da so demokratični pogoji tudi takrat varovani, če v takih primerih odloča vrhovno vodstvo. Škoda bi nastala takrat za organizacijo, če se mora pred javnostjo obravnavati različna mnenja, kar omogoča nasprotnikom, da se v oficijelni obliki informirajo o

dejanskih razmerah moči v organizaciji.

Strokovna organizacija ima mnogo stvari, pravila in drugo, ki jih morajo člani poznati.

Član ima sam pravico, da voli svoje zaupnike, ki zastopajo njegove interese napram podjetnikom. Vsak član je pa dolžan, voliti le one, ki imajo za to potrebne duševne sposobnosti in uživajo njega zaupanje. Svobodna strokov. organizacija je od podjetnika popolnoma neodvisna organizacija, ki se nahaja v razrednem boju. Potrebno je zaraditega voliti za zaupnike samo one, ki poznajo cilje strokovnega gibanja in ki jamčijo za demokratične temelje v strokovni organizaciji.

Temelj strokovne organizacije je demokracija. Od zaupnika pa do osrednjega vodstva deluje aparat funkcionarjev, ki mu je dolžnost solidarnost in demokracija pravica.

Toda ni samo demokracija, ki nam omogoča voditi mezdne boje, marveč tu sem spada še disciplina do podrobnosti in do najskerajneje meje. Strokovno disciplino pa ni razumeti tako, da naj stoji član na pozor, ali se zasuče na desno, če bi predsednik tako zapovedal; to bi bilo nekoristno nagajanje; ne, pod disciplino je razumeti, da vsak član ve, kako se mora pridružiti skupnemu interesu in ta interes zasledovati. Če ob stavki in podobnih prikladih disciplina, skupni interes popušča, ali skupnega interesa sploh ni, tedaj propade bojni značaj organizacije. Brez discipline v strokovni organizaciji je vodstvo strokovne organizacije v velikem in malem nemogoče. Niti boj posameznika, niti navdušenje, ki je trenutno, ne more izvajati delavcem uspehov, marveč le največja disciplina članov in najboljše vzgojena strokovna organizacija more v trezno in premišljeno vodenih bojih končati z uspehom. V pravih organizacijah so vse pravice in dolžnosti članov in zaupnikov natančno označene. In po teh se mora vsakdo ravnati. Strokovno gibanje obsega kopico uredb, ki jih je neprimerno vse spravljati pred forum celotnega članstva. Le z železno disciplino in s trdno solidarnostjo je mogoče premagati vse tež-

Tudi Ti pridobivaj naši „Delavski politiki“ nove naročnike.

Merilo delavske zavednosti je delavski tisk. Zato moraš tudi Ti pridobiti »Delavski Politiki« še vsaj enega novega naročnika.

Delavec, nameščenec! pomni-ta, da Vajine interese zastopa le

delavski tisk, zato čim več naročnikov, tem večji vpliv in tem močnejši bo naš glas.

Zato na delo! V vsako delavsko stanovanje, v vsak lokal naš list — »Delavsko Politiko«.

koče. Malenkosti ne smejo rušiti discipline.

Naloga članov je, da sodelujejo, toda morajo se pa vedno podrediti disciplini.

Manjšini se ne sme nikdar omogočiti, da izzove v strokovni organizaciji borbo za premoč, marveč se mora iz discipline prilagoditi večini. Strokovna organizacija ni zgrajena na sindikalizmu ali na drugih takih stvareh, marveč je centralist. strok. gibanje, ki se ne boji, nastopati v javnem boju proti kapitalizmu, in ni se ji treba sklicevati na ljubezen do bližnjega pri svojih članih, da naj bi imeli sočutje z ubogimi podjetniki, ki vedno živijo od same izgube.

Strokovna organizacija brez discipline, brez demokracije ni mogoča. Taka strokovna organizacija ne bi bila bojvena organizacija, ne bi zastopala interesov delovnega proletariata.

Ne zastopa se interesov posameznikov, marveč skupne interese. Duh delavstva je demokratičen, prepojen pa naj bo tudi s strogo disciplino.

Tako misli mlad član, ki šele postane funkcionar v organizaciji.

Gluih bodo slišali.

Nedavno je umrl v Rouenu dr. Emil Tillot, Taineov prijatelj. Kot medicinar je moral iz Pariza radi bolehnosti na Azurno obalo. Pljuča si je sicer ozdravil, ali ostal je šibek. Pri vsem tem je dosegel 95 let! — Zdravnikoval je zlasti po kopalskih mestih, koder se je uspešno bavil s hidrologijo. Bil pa je nagluh in sčasoma je povsem oglušel. Zato se je odrekel zdravilstvu ter se nastanil v Louviersu pri Rouenu. Tu je v prenanem pokoju zasnoval in izpopolnil metodo, ki jo je obrazložil v knjigi: Le reveil de l'ouïe (Prebujanje sluha). Ta metoda obstoji v ponovni vzgoji zakrnelega čuta: delavnost ušesnih mišic se predrami z vedno daljšimi vajami. V vseh primerih gluhosti seveda ta način ne pomaga. Če je akustični živec poškodovan, se ni nadejati uspehov. A Tillot je dočkal, da živec dostikrat ni pokvarjen. Uho je samo otrpnilo. Kaže ga vzbuditi, ga podžgati, mu vrniti čilost in gibkost. V ta namen je dr. Tillot izumil celo vrsto načinov, kako se zopet privadimo šumom. S to ušesno telovadbo je ozdravil sebe in mnogo bolnikov na kliniki, katero je ustanovil.

MALA NAZNANILA.

Vsi letni naročniki dobe **zastoni** 14 karatno originalno ameriškansko

zlato nalivno pero

ali pa **Kürschnerjev ročni leksikon**, (900 strani, 32 tabel) ali eno **prvovrstno radijsko cev**.

Zahtevajte takoj brezplačno na ogled „Radio-welt“. Naroča se Administration der „Radio-welt“ Wien I, Pestalozziggasse Nr. 6, ki prinaša obširne radioprograme, interesantne slike in ima lepo urejene poučne tehnične članke.

ELEKTROMEHANIČNA DELAVNICA
M. TRABI

Maribor, Vodnikov trg 3, Tel. 2702

Popravlja vseh vrst električnih strojev in aparatov, novo ovijanje sežganih elektromotorjev, dynamo-strojev, transformatorjev itd. Lastna preizkuševalnica, točna in kulantna postrežba, zmerne cene, nakup in prodaja porabljenih motorjev in dynamo-strojev.

Kolesa, otroške vozičke, gramofone in živalne stroje vseh vrst popravlja najceneje meh. del.

Justin Gustinčič

Maribor, Tattenbachova ulica št. 14
Velika zaloga gramofonov in plošč znamke »Columbia« in več drugih znamk.

V tekstilnem bazarju
Vetrinjska ulica št. 15
Maribor

se dobi dobro blago za ženske in otroške obleke po Din 8.—, 10.—, 12.— meter. Oglejte si pred nakupom

Kupujte svoje potrebščine pri naših inserentih.

Usnjate rokavice v veliki izbiri
tu in inozemske **nogavice** po nizkih cenah.

Trgovina z rokavicami in stezniki
Marija Sieber,
Maribor, Glavni trg 14, preje Gosposka 9.

JAKOB KOVAČ, Celje,
diplom. krojaški salon,

Razlagova ul. 6, blizu Delavske zbornice
priporoča svoje izdelke na mero in sicer vse vrste oblek za gospode, dečke in turiste. Oglejte si izložbo. Za člane „Prijatelji prirode“ 10% popust.

NI POTREBA

skrbeti, kje si boste nabavili **obleke, čevlje, sandale, perilo, klobuke**, ter **vsakdanje potrebščine**, ker kupite iste po zelo solidnih cenah pri

JAKOB LAH, Maribor, Glavni trg 2.

Oglejte si izložbe in zalogo!

PIŠARNIŠKE POTREBŠČINE

PAPIRNICI LJUDSKE TISKARNE
ŠLOMŠKOV TRG 6

Zahtevajte vedno in povsod kruh in pecivo iz Delavske pekarnice v Mariboru. - Telefon štev. 2324.

Nalagajte svoje prihranke

v Štajerski hranilnici in posojilnici v Mariboru, Rotovski trg štev. 6.

Posojila dajemo po ugodnih pogojih!

Vloge obrestujemo po 6 1/2 %
proti trimesečni odpovedi.